

ጥንታዊ ቁሳቁሶች

(Our Materials)

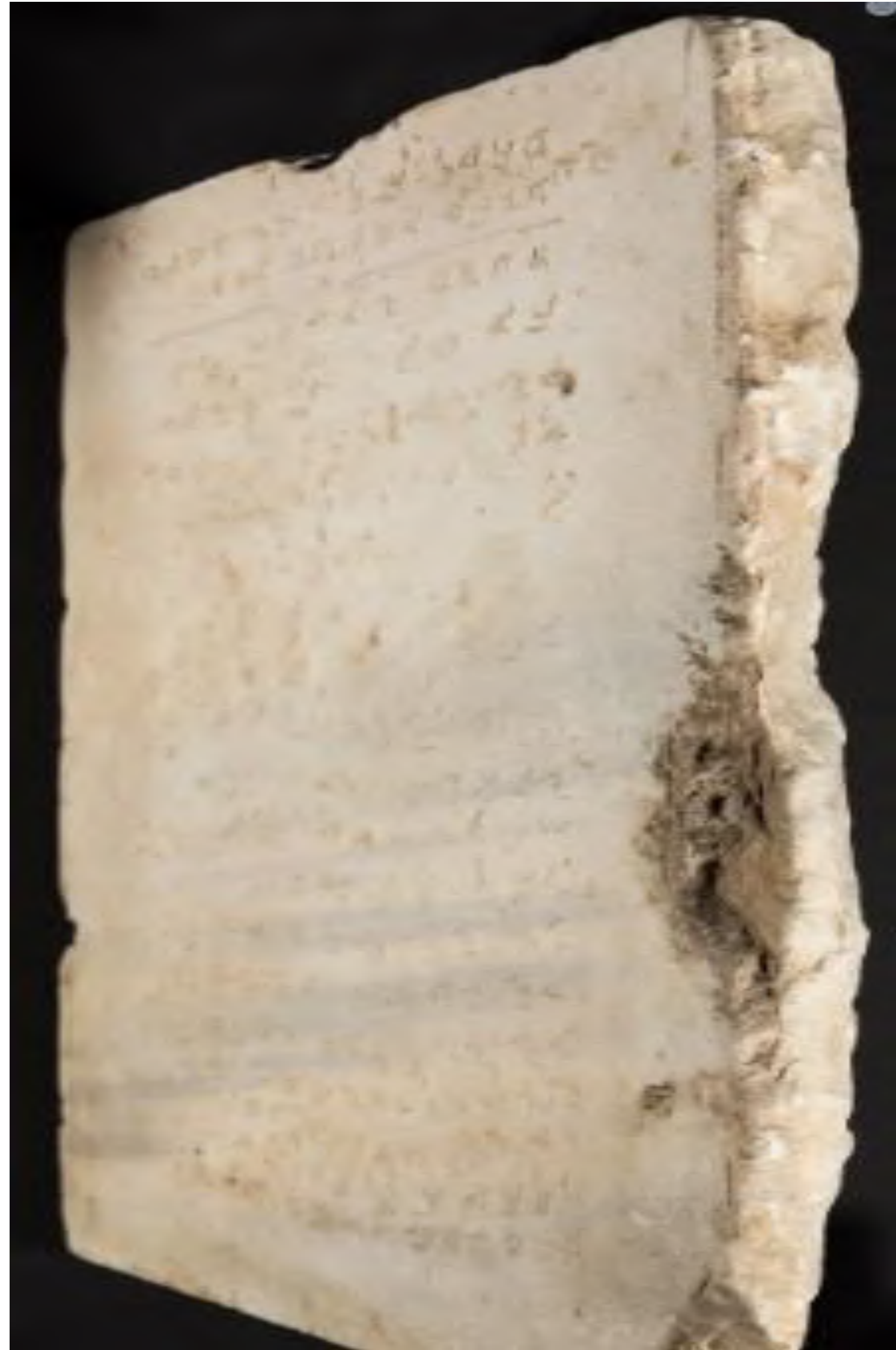
1600ዓ.ዓ - 2024ዓ.ም

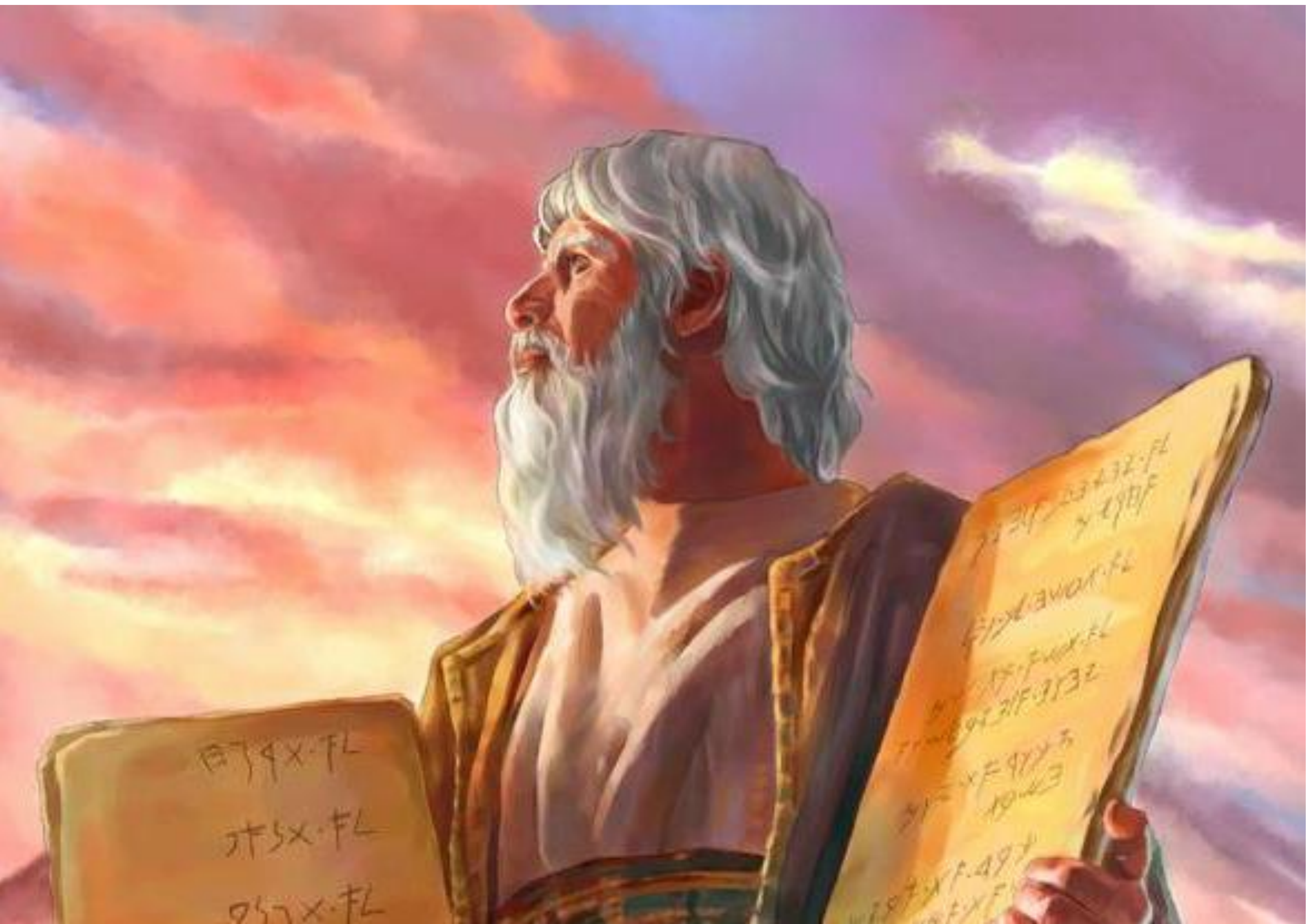
□ ድንጋይ

(Stone tablets)

1500 - 1600 ዓ.ዓ

- በዘጸዐት 31:18 እና 34:1 ላይ እንደተገለጸው፤ አስርቱ ተዕዛዛት በድንጋይ ጽላት ላይ ተጽፈው ይገኛሉ።
- በ1913 በያቭኔ እስራኤል ውስጥ ለባቡር ሃዲድ ሲቆፈር የተገኘ እና ብቸኛው ሳይሰበር ትዕዛዛቱ ተፅፈው የሚገኙበት።
- “Living Torah” በሚባል ሙዚየም ውስጥ በ2005 ዓ.ም ገብቶ ነበር።

ET9X-FL

ST5X-FL

ST5X-FL

ET9X-FL
ST5X-FL

ET9X-FL

ST5X-FL
ET9X-FL

ST5X-FL
ET9X-FL

ET9X-FL
ST5X-FL

□ ἸΤΛΝ

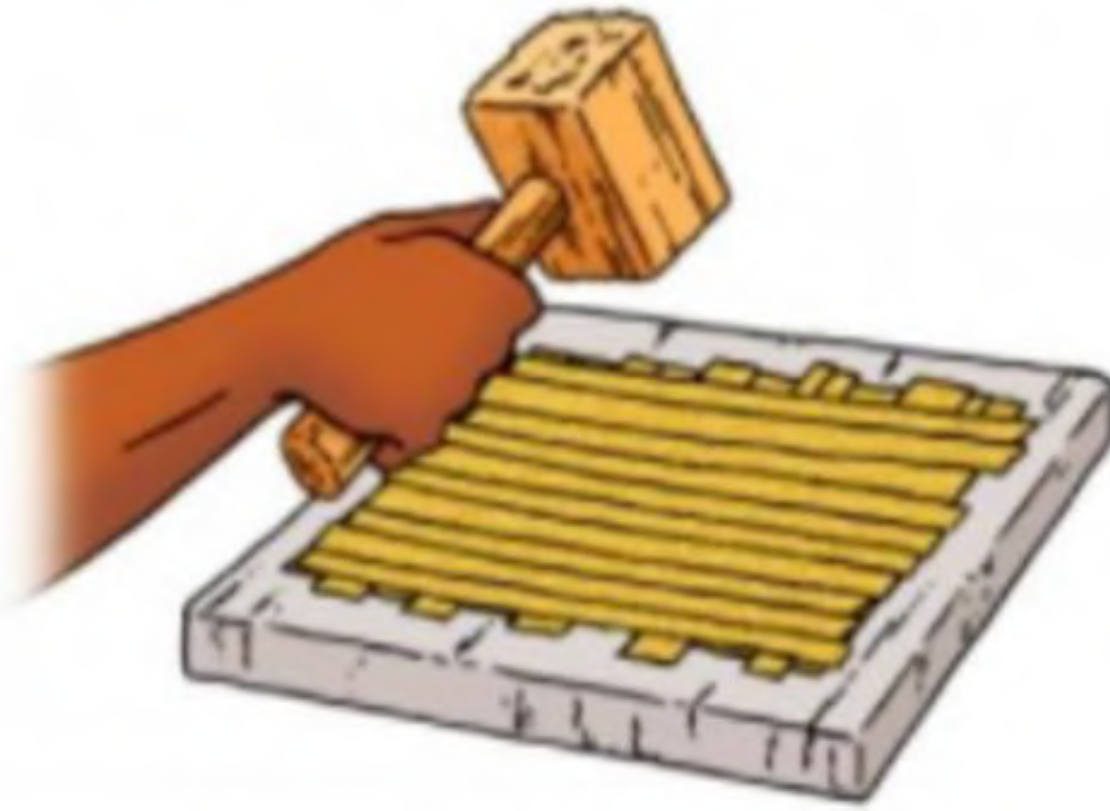
(Papyrus)

2900 ዓ.ዓ

- በጥንት ዘመን የተለያዩ ጽሑፎች የሰፈሩበት፤ ፓፒረስ ከሚባል ቁመቱ ከ1.8 - 3.6 ሜትር ርዝማኔ ካለው ተክል የተሰራ የጽሕፈት መሳሪያ ነው።
- የአዲስ ኪዳን ፀሐፊዎች ደብዳቤዎቻቸውን የፃፉበት፤ ወንጌላቱን ያደራጁበት ፣ ራዕይን የመዘገቡበት ነው።
  - በመፅሐፍ ቅዱስ በ2ኛ የዮሐንስ መልእክት 1:12 ላይ ወረቀት ተብሎ የተተረጎመው በግሪኩ “χάρτης” ቻርቲስ ፓፒረስን ያመለክታል።
- አክሶሪንክስ (Oxyrhynchus) በምትባል ጥንታዊ ከተማ ውስጥ በብዛት ተገኝቷል።

Ready

□ ስክሮል / ጥቅልል

(Scroll)

2500 ዓ.ዓ

- አይሁዳዊያን ቅዱሳት መጽሐፍትን በጥቅልል ይጽፉ ነበር።
- በአንዱ ፊት ተፅፎ በጀርባው በኩል ባዶ ይሆናል።
- ጥቅሉን ለመቆጣጠር አስቸጋሪ ስለሚሆን፤ በተለይ ፅሁፉ ረዥም ከሆነ ፀሐፍት ሁለት እና ከዛ በላይ ቅፅ ይፅፋሉ።
  - ለምሳሌ፡ ሉቃስ ወንጌል እና የሐዋርያት ስራ
- የጥቅል ጽሁፍ ከጊዜ ብዛት መሀል ክፍሉ የሚጎዳ ሲሆን ኮዴክስ ግን መጀመሪያውና መጨረሻው ብዙ ጊዜ ይጎዳል።

□ ኮዴክስ

(Codex)

4ኛው መቶ ክፍለ ዘመን

- የስክሮል አለመመቸት ኮዴክስ እንዲፈጠር አድርጓል።
- ዘመናዊ መፅሐፍ ለማምረት የመጀመሪያ ሂደት ነበረ።
- በሁለቱም ግልባጭ መፃፍ ስላስቻለ የተለያዩ የመፅሀፍት ስብስብ በአንድ ቅፅ እንዲፃፉ ሆኗል።
  - ለምሳሌ፡ የጳውሎስ መልዕክቶች እና ወንጌላቱ
- እንደ ፅሁፉ ብዛት ቢለያይም በብዛት ግን በአራት ረድፍ ይፃፋል።
- በብራና ወይም በፓፒረስ ላይ ይፃፋል።

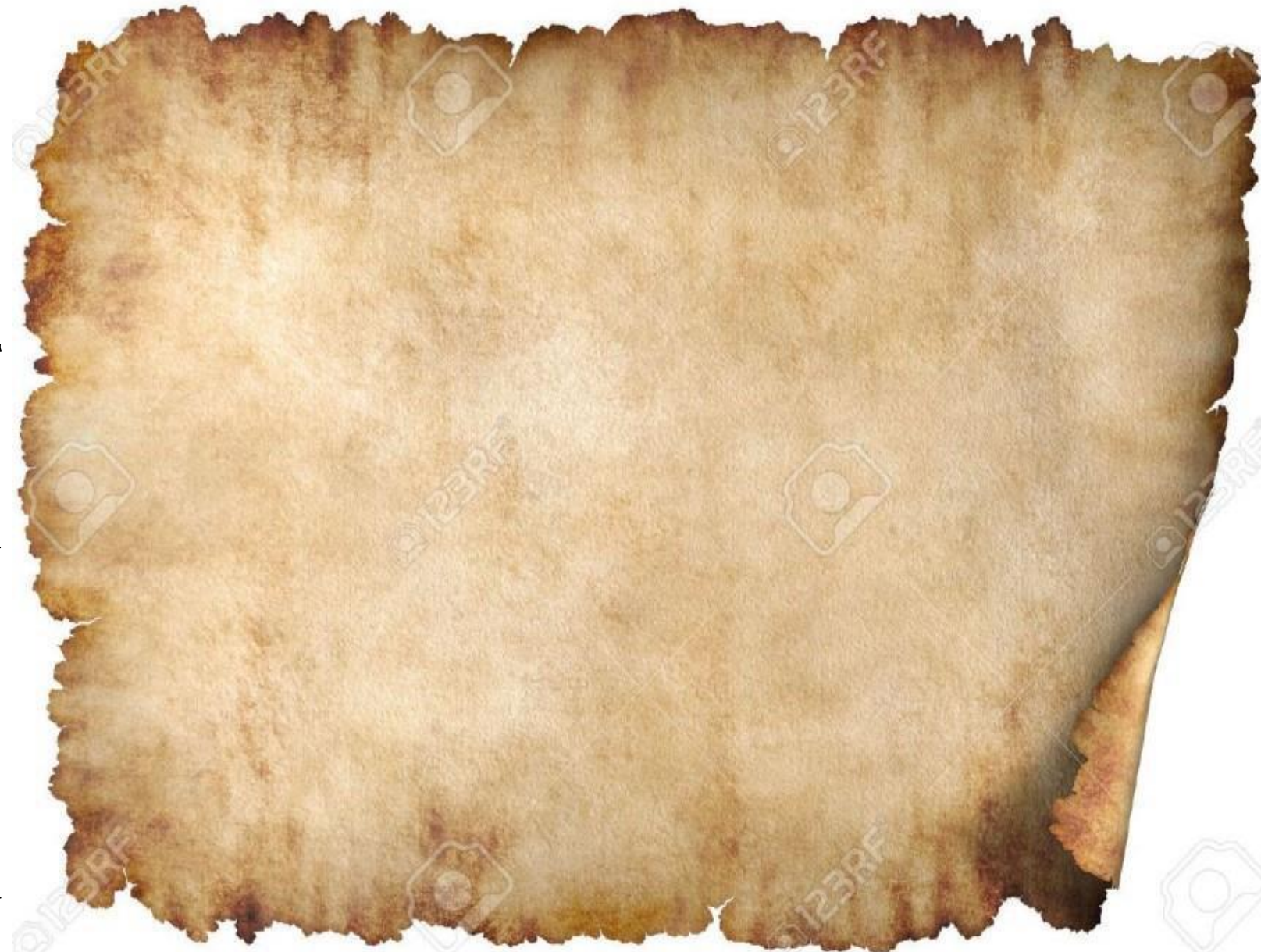

ቅብረት

(Parchment Paper)

በጊዜው መቶ ክፍለ-ዘመን

- በንጉሥ ዩመኒስ ሁለተኛው ፕሮጋም ውስጥ በብዛት መመረቅ ጀመረ።
- የእንስሳት ቆዳን በመጠቀም በስክሮ ወይም በኮዴክስ መልክ የሚገኙ አሉ።
  - ለምሳሌ፡ Codex Sinaiticus, Codex Vaticanus
- ለተለያዩ የአየር ንብረቶች ስለሚሆን፣ ከፓፒርስ በተሻለ ዘላቂ ነው፤ ለመጠረዝም ምቹ ነው።

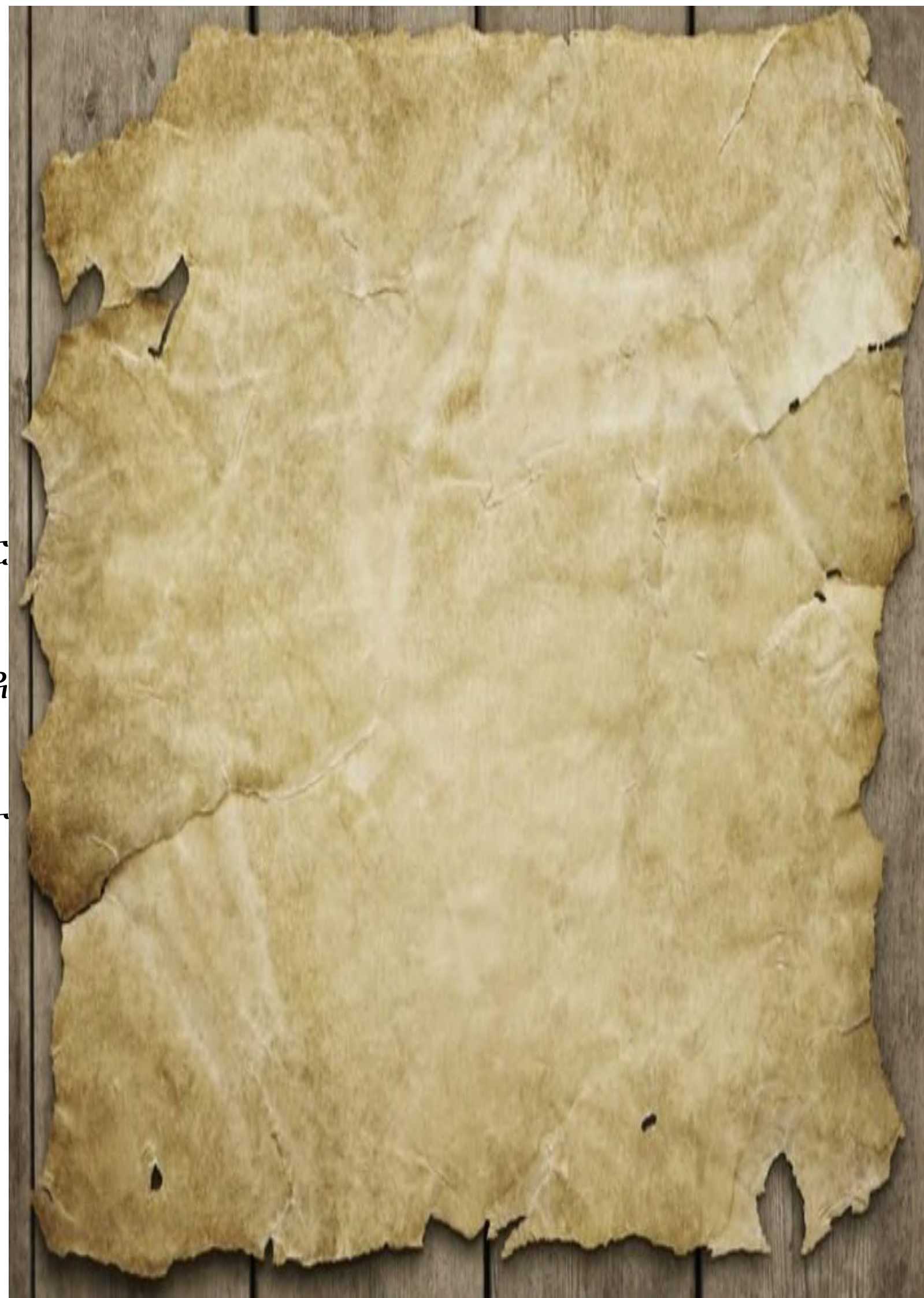

ቅብረት

(Velem)

በፊት መቶ ክፍለ ዘመን

- ይህም ከእንስሳት ቆዳ የሚሰራ ሲሆን፤ ከፓርቸመንት ፔፐር ጋር ተመሳሳይነት አለው።
- በጥራት የተሻለ ሲሆን፤ የሚጠቀመውም የከብቶችን ቆዳ ነው።
- ከፓርቸመንት ፔፐር በተለየ ለስላሳ እና ጥቅጥቅ ያለ ገፅታ አለው።

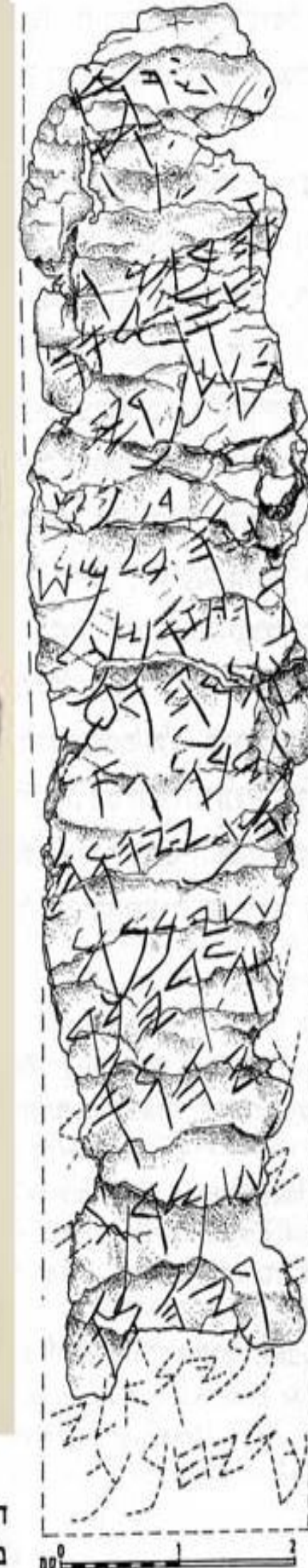

ᐅᑦብር ክታብ

(Silver Amulets)

650-587 ዓ.ዓ

- በኦሪት ዘኵልቁ እና በኦሪት ዘዳግም የሚገኙ ጥቅሶች ተቀርጸውበት ይገኛል ።
- የሄኖን ዋሻ በተባለ ጥንታዊ መቃብር የመጀመሪያው የብሉይ ኪዳን ጽሁፍ ተገኝቷል።
- " እግዚአብሔር ይባርክህ፥ ይጠብቅህም፤ እግዚአብሔር ፊቱን ያብራልህ፥ ይራራልህም፤ እግዚአብሔር ፊቱን ወደ አንተ ያንሣ፥ ሰላምንም ይስጥህ።" ዘኵልቁ 6:24-26

נוסח הכתובת בשלמותה: 37

1	1	-- יהו --
2		
3	2	-----
4		
5	3	-----
6	4	[א] הב הבר
7	5	- חסד - לאה -
8	6	- שְׁמִירִי -
9	7	--- בָּנֹ -
10	8	- חֶלְלָמֶשׁ -
11	9	בה...המכל •
12	10	•ומהרע -
13	11	כִּיבּוֹגָאֵל -
14	12	הכי יהוה •
15	13	שימְמוֹ -
16	14	כֹּור יבר
17	15	כֹּ יהוה [ו]
18	16	[י]שמרך [י]
19	17	אֶר יהוה
	18	[פ]נָ[יו אלי]
	19	[כ ויחנכ]

הכתובת
בלוחית מס' I

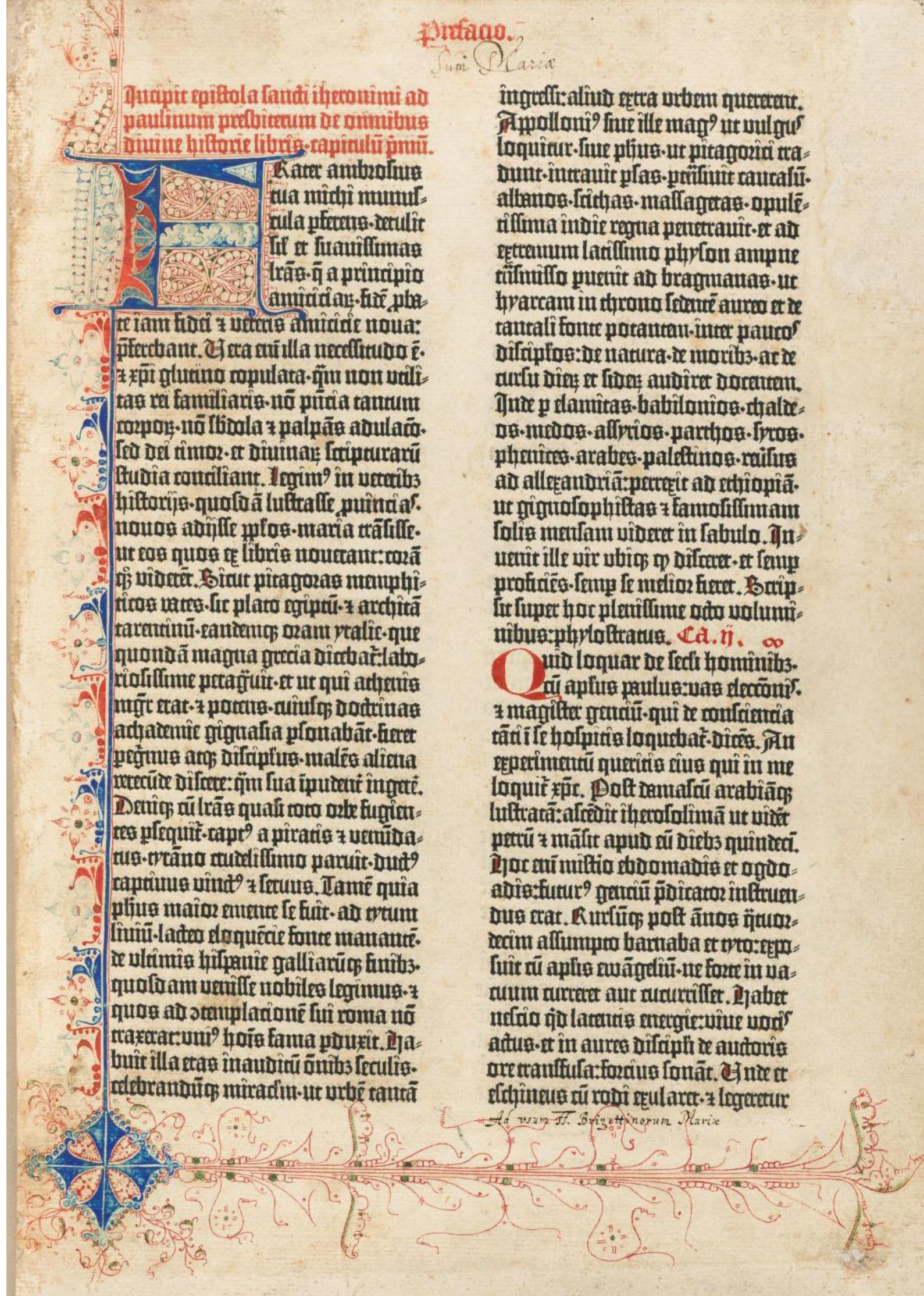

የወረቀት

(Paper)

1450-2024

- ለመጀመሪያ ጊዜ በቻይና ተፈጠረ።
- በ 1450 የሃንስ ጉተንበርግ የመጀመሪያውን የወረቀት ማተሚያ ማሽን ነድፎ ሠራ።
- ከዚህም የተነሳ መፅሐፍ ቅዱስ ለብዙ ሰዎች ተደራሽ ሆነ። እንዲሁም ወጥነት ባለው መልኩ ከቃላት ግድፈት የፀዳ እንዲሆን አድርጎታል።
- ዘመናዊው የህትመት መሳሪያ (Printer) በ 1953 ተሰራ
- ከዛም በኋላ በመሻሻል አሁን ላይ በደቂቃ ከ100 በላይ ገፅ ማተም በመቻሉ መፅሐፍ ቅዱስ ለብዙሃን ተደራሽ አድርጓል።

ጳጊጂታል

(Digital)

1980ዎቹ- 2024

- በ 1980ዎቹ የመጀመሪያው ዲጂታል መፅሐፍ ቅዱስ ለአገልግልት ቀረበ።
- ይሄም ቴክኖሎጂ እየተሻሻለ አሁን ላይ መጽሐፍ ቅዱስን በተለያዩ ዓይነት ስሪቶች (versions) እንዲሁም ቋንቋዎች ለአገልግሎት ቀርቧል።
- በተጨማሪም መፅሐፍ ቅዱስን በድምጽ ማዳመጥ የሚረዱ እና የተለያዩ የቃል ጥናት ጥቅሶችን በየለቱ የሚልኩ መተግበሪያዎች አገልግሎት ላይ እየዋሉ ይገኛሉ።

